

Ny Bokin'i Daniela — Isa Fahatelo amby Valopolo

Fampahafantarana ny firavaka sarobidy: ny nofy ara-paminaniana an'i William Miller sy ny fanarenana ny fahamarinana

Jeff Pippenger

2024-01-02

Tamin'ny nofin'i Miller dia nandefasan'ny tanana tsy hita maso vata kely iray izy. Tao amin'ny nofiny dia notarihina hahatakatra ny refin'io vata io izy ho “enina efamira” amin'ny “folo santimetatra.” Ny folo ampitomboina amin'ny enina efa-jato dia mitovy amin'ny telonjato sy enimpolo, izay maneho ny andro ao anatin'ny taona ara-paminaniana. Nomena vata kely iray i Miller izay nitahiry ny hafatra tokony hotoriny, ary ny hafatra tokony hotoriny dia niorina teo ambonin'ny fitsipika fa ny andro iray ao amin'ny faminanian'ny Baiboly dia maneho taona iray. Ny vata kely dia ny Baiboly, ary ho an'i Miller dia tokony hojerena araka ny refin'ny fitsipika hoe “andro iray ho taona iray” ao amin'ny faminanian'ny Baiboly ny Baiboly.

“Mifamatotra amin'ny Tenin'Andriamanitra dia misy fanalahidy izay manokatra ilay vata sarobidy, ho fahafaham-po sy fifalianay. Mahatsapa fankasitrahana aho noho ny tara-pahazavana rehetra. Amin'ny hoavy, dia hazavaina ireo fanandramana izay tena mbola zava-miafina lehibe amintsika ankehitriny. Misy fanandramana sasany mety tsy ho azontsika tsara tanteraka mihitsy mandra-panaovan'ity mety maty ity ny tsy fahafatesana.” Manuscript Releases, volume 17, 261.

Nisy “lakile” nifatotra tamin'ilay vata tao amin'ny nofin'i Miller, izay naneho ny fomba fiasa izay nitarihana an'i Miller hampiasa.

“Ireo izay mirotsaka amin'ny fanambarana ny hafatry ny anjely fahatelo dia mandinika ny Soratra Masina araka ilay drafitra noraisin'i Pera Miller. Ao amin'ilay boky kely mitondra ny lohateny hoe Views of the Prophecies and Prophetic Chronology, i Pera Miller dia manome ireto fitsipika tsotra nefa manan-tsaina sy manan-danja manaraka ireto ho amin'ny fianarana sy fanazavana ny Baiboly:—”

“[Voatanisa ny fitsipika voalohany ka hatramin'ny fahadimy.]”

“Izay voalaza etsy ambony dia ampahany amin'ireo fitsipika ireo; ary amin'ny fandalinantsika ny Baiboly dia samy hanao tsara isika rehetra raha mitandrana ireo foto-kevitra voasoritra.” Review and Herald, 25 Novambra 1884.

Rehefa nosokafan'i Miller ilay vata, dia nahita izy fa “nisy karazan-javatra sy habe rehetra tamin'ny firavaka sarobidy, diamondra, vato soa, ary vola madinika volamena sy volafotsy, samy hafa refy sy sandany, voalamina tsara araka ny toerany avy ao anatin'ilay vata; ary nony voalamina toy izany izy ireny, dia namirapiratra tamin'ny hazavana sy voninahitra izay ny masoandro ihany no mitovy aminy.” Hitan'i Miller ireo vatosoan'ny fahamarinana izay mandrafitra ireo

fahamarinana fototry ny Advantisma. Ireo fahamarinana hitany dia “voalamina” tamin’ny filaminana lavorary ary naneho taratra ny hazavan’ny masoandro.

Avy eo dia napetrak’i Miller teo ambony “latabatra afovoany” ireo fahamarinana ka niantso ny rehetra izy hoe: “Avia ka jereo.” Ny hoe “Avia ka jereo” dia tandindona nalaina avy tamin’ny fanokafana ireo tombo-kase ao amin’ny bokin’ny Apokalypsy, ary i Miller dia maneho ireo hendry izay mahatakatra ny hafatry Daniela izay nohosorana tamin’ny tombo-kase tamin’ny 1798. Ireo fahamarinana izay napetrak’i Miller teo ambony latabatra dia ireo fahamarinana avy amin’ny bokin’i Daniela izay nesorina ny tombo-kaseny tamin’ny alalan’ny Liona avy amin’ny firenen’i Joda, ary natao hitsapa ny taranaka izay velona tamin’ny fotoana nanesorana ny tombo-kaseny. Noho izany antony izany, ireo biby efatra ao amin’ny Apokalypsy mifandray amin’ireo tombo-kase efatra voalohany, sy i Miller, dia niantso mafy an’io taranaka io hoe: “Avia ka jereo.”

Ary hitako fa rehefa nosokafan’ny Zanak’ondry ny iray tamin’ireo tombo-kase, dia reko, toy ny feon-kotrokorana, ny iray tamin’ireo zava-manana aina efatra nanao hoe: Avia ka jereo. Ary nijery aho, ka, indro, nisy soavaly fotsy; ary izay nipetraka teo amboniny dia nanana tsipika; ary nomena satroboninahitra izy; dia nivoaka izy nandresy sady mbola handresy. Ary rehefa nosokafany ny tombo-kase faharoa, dia reko ny zava-manana aina faharoa nanao hoe: Avia ka jereo. Dia nivoaka ny soavaly iray hafa izay mena; ary nomena hery izay nipetraka teo amboniny hanala ny fiadanana amin’ny tany, mba hifamonoan’ny olona; ary nomena sabatra lehibe izy. Ary rehefa nosokafany ny tombo-kase fahatelo, dia reko ny zava-manana aina fahatelo nanao hoe: Avia ka jereo. Ary hitako, ka, indro, nisy soavaly mainty; ary izay nipetraka teo amboniny dia nanana mizàna teny an-tànany. Ary reko nisy feo teo afovoan’ireo zava-manana aina efatra nanao hoe: Vary iray famarana denaria iray, ary vary hordea telo famarana denaria iray; ary tandremo mba tsy hanimba ny diloilo sy ny divay ianao. Ary rehefa nosokafany ny tombo-kase fahefatra, dia reko ny feon’ny zava-manana aina fahefatra nanao hoe: Avia ka jereo. Ary nijery aho, ka, indro, nisy soavaly hatsatra; ary ny anaran’izay nipetraka teo amboniny dia Fahafatesana, ary ny Helo nanaraka azy. Ary nomena fahefana ireo tamin’ny ampahefatry ny tany, hamono amin’ny sabatra sy amin’ny mosary sy amin’ny fahafatesana ary amin’ny bibidia ety an-tany. Apokalypsy 6:1–8.

I Kristy, izay naseho ho ilay Liona avy amin’ny fokon’i Joda, no namaha ny boky voaisy tombo-kase fito ao amin’ny bokin’ny Apokalypsy; ary ilay Liona avy amin’ny fokon’i Joda ihany no namaha ireo vatosoa izay napetrak’i Miller teo ambonin’ny latabatra, ary avy eo nanambara tamin’ny rehetra hoe: “Avia ka jereo.”

Ny fahamarinana hitany dia naseho tamin’ny fomba mazava eo amin’ilay tabilaon’ny mpisava lalana tamin’ny 1843, izay nolazain’i Rahavavy White fa notarihin’ny tanan’ny Tompo; io no ilay tanana tsy hita maso ihany izay nitondra ho an’i Miller ny vata kely feno firavaka soa. Ireo tabilao telonjato izay novokarina tamin’ny 1842 dia fahatanterahan’ny didin’i Habakoka hanoratra ny fahitana sy hampazava izany eo ambonin’ny takela-bato. Ny latabatr’i Miller teo afovoan’ny efitranony dia naneho ireo tabilao telonjato (takela-bato) izay nentin’ireo iraky ny Millerita ho amin’izao tontolo izao tamin’ny 1842 sy 1843. Io tabilao io, miaraka amin’ilay tabilaon’ny mpisava lalana tamin’ny 1850, no “takela-bato” ao amin’ny Habakoka toko faharoa.

“Ny fijoroana vavolombelon’ireo mpampianatra sy ireo gazety momba ny Fiavian’i Kristy Fanindroany, fony izy ireo niorina teo amin’ny ‘finoana tany am-boalohany’, dia hoe ny famoahana ilay tabilao dia fahatanterahan’ny Habakoka 2:2, 3. Raha lohahevitra nambaran’ny faminaniana ilay tabilao (ary izay mandà izany dia miala amin’ny finoana tany am-boalohany), dia manaraka avy amin’izany fa ny 457 tal. J.K. no taona hanombohana fanisana ny 2300 andro. Tsy maintsy ny 1843 no fotoana navoaka voalohany, mba ‘hahatara’ ny ‘fahitana,’ na mba hisian’ny fotoana fiandrasana, izay tokony hatorian’ny antokon’ny virijina sy handriany amin’ily lohahevitra lehibe momba ny fotoana, fotoana fohy mialoha ny hanaitra azy ireo amin’ny Antso Amin’ny Misasakalina.” James White, Second Advent Review and Sabbath Herald, Boky 1, Laharana 2.

Ny vahoaka izay nanomboka namaly ny hafatra (vatosoa) izay naseho teo amin’ny tabilao-n’i Habakoka tatỳ aoriana, dia vitsy tamin’ny voalohany; nefa tamin’ny fanamafisana ny foto-kevitra ny andro iray ho taona iray tamin’ny 11 Aogositra 1840, dia “nitombo ho vahoaka betsaka” izy ireo.

“Tamin’ily fotoana voafaritra indrindra, i Torkia, tamin’ny alalan’ireo ambasadaorony, dia nanaiky ny fiarovana’ireo hery mpiara-dia ao Eoropa, ka dia nametraka ny tenany teo ambanin’ny fifehezan’ireo firenena kristiana. Io zava-nitranga io dia nahatanteraka tanteraka ilay faminaniana. Raha vao fantatra izany, dia maro be no resy lahatra ny amin’ny fahamarinan’ireo foto-kevitra ny fandikana ara-paminaniana noraisin’i Miller sy ireo namany, ary hery manosika mahagaga no nomena ny hetsika momba ny fihavian’i Kristy. Lehilahy nanam-pahaizana sy manana toerana no niombona tamin’i Miller, na tamin’ny fitoriana na tamin’ny famoahana ny heviny, ary nanomboka tamin’ny 1840 ka hatramin’ny 1844 dia niitatra haingana ny asa.” The Great Controversy, 334, 335.

Dia nanomboka nanelingelina ireo firavaka ny vahoaka. Amin’izay fotoana izay no hamantaràn’i Miller ny fanaparitahana ireo firavaka. Ny teny hoe “manaparitaka” dia iray amin’ireo tandindona fototra amin’ily “impito” ao amin’ny Levitikosy enina amby roa-polo, ary i Miller dia mampiasa fiovaovan’io teny hoe “manaparitaka” io impolo ao amin’ny fitantarana ny nofiny. Ny “folo” dia tandindon’ny fitsapana, ary manamarika ny fahatakarana marina ny hevi-panoharana an’ireo firavaka “niparitaka” ao amin’i Miller ho fitsapana ara-paminaniana ho an’ireo izay nihavian’ny faran’izao tontolo izao.

Ny fandavana ilay vatosoa antsoina hoe “fito heny” no vatosoa voalohany natsipin’ny Adventisma Laodiseana rehefa tsy nahatanteraka ny fitsapana momba ny “fanaparitahana” nataon’i Mosesy izy ireo, izay efa natolotr’i Elia (Miller), tamin’ny 1863. Hatramin’izay fotoana izay dia natao hihamaro hatrany ny vatosoa miparitaka, mifangaro amin’ny sandoka, ary amin’ny farany dia ho voasaron-tanteraka. Ny fanakonana ireo vatosoa sarobidy dia hahatratra teboka iray amin’ny farany izay handringanana ny vata fitahirizana azy (ny Baiboly).

Ao amin’ny nofin’i Miller dia misy fanavahana mazava eo amin’ireo “impito” voalohany nampiasain’i Miller ny teny hoe “hanely”, sy ireo intelo farany nampiasany izany teny izany. Rehefa avy nilaza ny hoe “hanely” “impito” izy, dia “kivy sy reraka tanteraka ny fanahiny, ka nipetraka izy ary nitomany.”

Talohan'i Kristy, izay aseho ho Liona avy amin'ny firenen'i Joda, nanomboka ny asany tamin'ny famahana ny boky izay voaisy tombo-kase fito ao amin'ny bokin'ny Apokalypsy, dia nitomany Jaona. Samy nitomany i Jaona sy i Miller rehefa tsapan'izy ireo fa ny vata firaketana (Tenin'Andriamanitra) dia nalevina sy nafenin'ny vatosoa sandoka.

Ary hitako teo an-tànana ankavanan'Ilay mipetraka eo ambonin'ny seza fiandrianana ny boky iray, izay voasoratra tao anatiny sy teo ivohony, sady voaisy tombo-kase fito. Ary hitako ny anjely mahery iray nitory tamin'ny feo mahery hoe: Iza no mendrika hanokatra ny boky sy hamaha ny tombo-kaseny? Ary tsy nisy na iza na iza tany an-danitra, na etỳ ambonin'ny tany, na tany ambanin'ny tany, nahay nanokatra ny boky, na hijery azy akory aza. Ary nitomany mafy aho, satria tsy nisy hita ho mendrika hanokatra sy hamaky ny boky, na hijery azy akory aza. Ary hoy ny anankiray tamin'ny loholona tamiko: Aza mitomany; indro, ny Liona avy amin'ny firenen'i Joda, ny Solofon'i Davida, no nandresy hanokatra ny boky sy hamaha ny tombo-kaseny fito. Apokalypsy 5:1-5.

Raha tonga tamin'ny ambaratonga naharavan'ny Baiboly (ilay fitoerana) ny fandavana mitombo hatrany ireo vatosoa izay hitan'i Miller sy nasehony tamin'izao tontolo izao, dia nitomany i Miller.

“Dia hitako tamin'izay fa, teo anivon'ireo vatosoa tena izy sy vola madinika tena izy izay efa naeliny, dia mbola naparitany tamin'ny habetsahana tsy tambo isaina koa ny vatosoa sandoka sy vola madinika sandoka. Tena nirehitra mafy ny hatezerako noho ny fitondran-tenany ambany sy ny tsy fankasitrahany, ka noteneniko mafy sy nohelohiko izany; nefa arakaraka ny nananarako azy no vao mainka nampielezany ny vatosoa sandoka sy ny vola madinika tsy izy teo anivon'ireo tena izy.”

“Dia nalahelo mafy tao amin'ny fanahiko ara-nofy aho ka nanomboka nampiasa hery ara-batana handroahana azy ireo hivoaka ny efitra; nefa raha mbola nandroaka ny iray aho, dia nisy telo hafa indray niditra ka nitondra loto sy poti-kazo sy fasika ary karazan-javatra fako rehetra, mandra-pandrakofany ny tena firavaka sy diamondra ary vola madinika rehetra, ka tsy hita intsony izy rehetra. Novakivakiny koa ny vata keliko ka naeliny teny amin'ny fako. Nihevitra aho fa tsy nisy olona niraharaha ny alaheloko na ny fahatezerako. Kivy tanteraka aho sady very fanantenana, ka nipetraka ary nitomany.”

Amin'izao teboka izao ao amin'ny nofiny dia efa nampiasaina “impito” ny teny hoe “aparitaka.” Ireo fisehoany telo farany dia miavaka amin'ireo fito voalohany, ka mametraka sonia ara-paminaniana eo amin'ireo fampielezana impito ho mariky ny “fotoana fito” ao amin'ny Levitikosy enina amby roapolo. Ny nofy faharoan'i Miller, tahaka ny nofy faharoan'i Nebokadnezara, dia mampahafantatra amin'ny endrika ara-tandindona ny “fotoana fito.”

Tahaka an'i Jaona ao amin'ny Apokalypsy toka fahadimy, raha nitomany i Miller, dia ny lehilahy mpamafa vovoka (ny Liona avy amin'ny firenen'i Joda) no “nanokatra varavarana”, ka niditra tao amin'ilay efitra. Ny fanehoana hita maso ny Ray nitana ny boky izay voaisy tombo-kase fito, izay tsy nisy olona nahay nanokatra, ary izay nahatonga an'i Jaona hitomany, dia nanomboka teo amin'ny andininy voalohany amin'ny toka fahefatra.

Rehefa izany, dia nijery aho, ary, indro, nisy varavarana nivoha tany an-danitra; ary ilay feo voalohany izay reko dia tahaka ny feon'ny trompetra niresaka tamiko ka nanao hoe: Miakara atỳ, ary hasehoko anao izay zavatra tsy maintsy hitranga any aoriana. Apokalypsy 4:1.

Nitomany i Miller ka nahita varavarana nisokatra. “Raha mbola nitomany sy nisaona toy izany aho noho ny fahaverezako lehibe sy ny andraikitra navesatra tamiko, dia nahatsiaro an’Andriamanitra aho ka nivavaka tamim-pahatsoram-po mba handefasany fanampiana ho ahy. Niaraka tamin’izay dia nisokatra ny varavarana, ary nisy lehilahy niditra tao an-efi-trano, ka nivoaka avokoa ny olona rehetra tao; ary izy, izay nitana borosy fanosehana vovoka teny an-tanany, dia nanokatra ny varavarankely ka nanomboka nanadio ny vovoka sy ny fako tao amin’ny efitra.” Tonga teo am-panokafana varavarana ny Liona avy amin’ny firenen’i Joda sy ilay lehilahy nitondra borosy fanadiovana vovoka, raha nitomany i Jaona sy i Miller. Ny fisokafan’ny varavarana dia tandindon’ny fiovan’ny fotoam-pitantanan’Andriamanitra.

Niaraka tamin’i Miller, dia nitomany izy ka nisy varavarana nivoha, nefa nivavaka koa izy. “Kivy sy toran-kovitra tanteraka aho, ka nipetraka sady nitomany. Raha mbola nitomany sy nisaona noho ny fatiantoka lehibe nanjo ahy sy noho ny andraikitra iantefan’izany tamiko aho, dia nahatsiaro an’Andriamanitra, ka nivavaka tamim-pahazotoana aho mba handefasany fanampiana ho ahy. Avy hatrany dia nisokatra ny varavarana, ka nisy lehilahy iray niditra tao an-trano, ary nivoaka avokoa ny olona rehetra tao; ary izy, nitana borosy famafana vovoka teny an-tanany, dia nanokatra ny varavarankely, ka nanomboka namafa ny vovoka sy ny fako hiala tao an-trano.”

Ang vavaka na nagsisilbing tanda sa kasaysayan ng mga huling araw ay yaong vavakang itinampok kay Daniel at sa tatlong mararangal na lalaki sa kabanata dalawa, at gayundin kay Daniel sa kabanata siyam. Ito ang vavaka ng Levitico dalawampu’t anim hinggil sa “pitong panahon,” na siyang dapat ipanalangin ng dalawang saksi sa Apocalipsis labing-isa kapag kanilang mapagtanto na sila’y nangalat. Dapat ulitin ng dalawang saksi ang ginawa ni Daniel sa kabanata siyam, nang kaniyang makilala na siya’y “nangalat” bilang katuparan ng sumpa ni Moises. Dapat ulitin ng dalawang saksi ang inilarawan ni Miller sa kaniyang panaginip nang marating niya ang kalagayang ang kaniyang mga hiyas ay nangalat nang “pitong panahon.”

Rehefa voamarika izany vavaka izany, dia misokatra ny varavarana, tonga ilay lehilahy mpamafa vovoka, ary foana ny efitra. Lasa ny vahoaka ratsy fanahy, ary tonga ny fotoam-pitantanana vaovao. Ary tamin’izany dia tonga ny Liona avy amin’ny firenen’i Joda, izay mitana ny fikororohana eny an-tanany, ka “nanokatra ny varavarankely, ary nanomboka namafa ny vovoka sy ny fako hiala tao amin’ny efitra,” ary raha “namafa ny vovoka sy ny fako, ny firavaka sandoka sy ny vola madinika hosoka dia samy nisondrotra ka nivoaka teo am-baravarankely tahaka ny rahona, ary nentin’ny rivotra niala.”

Ny varavarankely misokatra koa dia manamarika fisarahana, satria rehefa entina mivoaka amin’ny varavarankely ny fako, ireo izay efa nahatanteraka ny didy hita ao amin’i Malakia, izay manoro ireo “mpisorona” amin’ny andro farany mba “Ento ny fahafolon-karena rehetra ho ao amin’ny trano firaketako, mba hisy hanina ato an-tranoko; ary izahao toetra amin’izany Aho ankehitriny, hoy Jehovah, Tompon’ny maro, na tsy hovohako ho anareo ny varavaran’ny lanitra ka harotsako

fitahiana ho anareo mandra-paha-tsy hisy fitoerana handraisana azy intsony.” Ny varavarana misokatra sy ny varavarankely misokatra dia maneho fiovana amin’ny fitondrana ara-potoana, izay tanteraka amin’ny fotoana anesorana ireo mpisorona ratsy fanahy sy anasoavana ireo mpisorona marina.

Raha manomboka manadio ny gorodony ilay lehilahy mpanadio loto, dia manakimpy ny masony vetivety i Miller. “Teo afovoan’ny tabataba sy ny fivezivezena dia nakimpiko vetivety ny masoko; nony nosokafako indray izy ireo, dia efa levona avokoa ny fako rehetra. Ary ireo vatosoa sarobidy, ireo diamondra, ary ireo vola madinika volamena sy volafotsy, dia niparitaka betsaka eran’ny efitrano manontolo.” Tamin’izay dia voasaraka tanteraka ny sarobidy sy ny vetaveta.

Avy eo dia napetraka teo ambonin’ny latabatra ilay vata lehibe kokoa, ary natsipy tao anatin’ny ireo firavaka niparitaka. “Dia nametraka vata teo ambonin’ny latabatra izy, lehibe lavitra sady tsara tarehy kokoa noho ilay teo aloha, ary noangoniny tamin’ny tana feno ireo firavaka, ireo diamondra, ireo vola madinika, ka natsipiny tao anatin’ny latabatra izany, mandra-pahatongan’ny tsy nisy tavela na iray aza, na dia tsy lehibe noho ny tendron-tsindrona aza ny sasany tamin’ny ireo diamondra.” Avy eo dia natambatra ny fahamarinana fototra napetrak’i Miller, niaraka tsy tamin’ny Baiboly ihany, fa tamin’ny Fanahin’ny Faminaniana koa, ary vao mainka tsara tarehy sy namirapiratra kokoa noho izay niaviany ireo fahamarinana ireo.

Rehefa dinihintsika araka ny hevitra ny hafatra izay nosokafana tamin’ny 1798 ny fahitana ny Reniranon’i Ulai, dia tokony ho fantatra fa ny sasany tamin’ny ireo fahamarinana ireo dia noferan’ny rafitra nomena an’i Miller. Ary noho izany dia azo antenaina koa fa ny sasany amin’ny ireo fahamarinana ireo dia ho lehibe kokoa sy ho tsara tarehy kokoa, na dia mety hiseho ho madinika na ho tsy dia manan-danja aza ny sasany amin’ny ireny.

Rehefa voaverina indray ny fahamarinana, dia apetraka ao anatin’ny vata lehibe kokoa izy ireo, ary avy eo atao indray ny antso hoe: “avia, ka jereo”—tsy avy amin’i Miller anefa izany, fa avy amin’i Kristy, (Izay ilay lehilahy mpanadio vovoka, izay Liona avy amin’ny firenen’i Joda). Izany no manambara fa vao nisy fanokafana tombo-kase, ary ny fanokafana tombo-kase farany dia ny Apokalypsin’i Jesosy Kristy izay mitranga mialoha indrindra ny hifaranan’ny fotoam-pahasoavana, na araka ny amantaràn-dRahavavy White azy, rehefa efa niditra ilay lehilahy mpanadio vovoka.

“Nijery tao anatin’ny latabatra aho, nefa ny masoko dia jamban’ny famirapiratan’izay hitako. Namirapiratra avo folo heny noho ny voninahiny taloha izy ireo. Nihevitra aho fa nohosorana sy nofikororohana tamin’ny fasika tamin’ny tongotr’ireo olona ratsy fanahy izay nampielany sy nanitsakitsaka azy ireo teo amin’ny vovoka izy ireo. Voalamina tamin’ny filaharana tsara tarehy tao anatin’ny latabatra izy ireo rehetra, samy teo amin’ny toerany avy, tsy nisy soritra hita akory tamin’ny fisasarana nataon’ny lehilahy izay nanipika azy ireo tao. Nihiaika noho ny hafaliako indrindra aho, ary izany hiaka izany no namoha ahy.” Early Writings, 83.

Ny fotoana fiandrasana sy ny fahadisoam-panantenana voalohany dia tonga tamin’ny 18 Jolay 2020, ary hatramin’ny Jolay 2023, ny Liona avy amin’ny firenen’i Joda dia nanokatra ny tombo-kasen’ny hafatra ny Fanambaran’i Jesosy Kristy. Tafiditra ao anatin’ny izany fanokafana izany

ny bokin'i Daniela, ary hofaranantsika ao amin'ny lahatsoratra manaraka ny fandinihantsika ny nofin'i Miller.

Ang gawang ng taong may pangkuskos ng alabok ay isinasagawa sa pakikipagtulungan sa mga “matalinong saserdote,” at ang gawain ng mga “saserdoteng” yaon, na siyang dalawang saksi ng Apocalipsis kabanata labing-isa, at na siyang mga nabuhay na tuyong buto ng Ezekiel kabanata tatlumpu't pito, ay inilalarawan din ng iba pang mga hanay ng Salita ng Diyos. Gagamit tayo ng ilan sa mga hanay na iyon bilang ikalawang mga saksi para sa ating natukoy tungkol sa ikalawang panaginip ni William Miller.

“Ny Soratra Masina dia nomena ho tombontsoantsika mba hananantsika fampianarana amin'ny fahamarinana. Taratra sarobidy avy amin'ny mazava no nafenin'ny rahon'ny fahadisoana, kanefa Kristy dia vonona hanala ny zavon'ny fahadisoana sy ny finoanoam-poana, ary hampiseho amintsika ny famirapiratan'ny voninahitry ny Ray, mba hilazantsika tahaka ny nataon'ny mpianatra hoe: ‘Moa tsy nirehitra tao anatintsika va ny fontsika, raha niresaka tamintsika teny an-dalana Izy?’” Publishing Ministry, 68.